

Ruské hypersonické rakety: žádná šance pro americké letadlové lodě

- CZ24 News | 31. května 2020

RUSKO: Nadzvuková rychlost, výbušná nebo jaderná hlavice a naprosto nepředvídatelná dráha letu – sovětské a ruské protilodní rakety jsou považovány za nejlepší na světě.

Byly vyvíjeny od poloviny minulého století, opakovaně modernizovány. Dnes je několik typů takových systémů umístěno na lodích, ponorkách, letadlech a přímo na pobřeží. O tom, čeho „zabijáci letadlových lodí“ schopny popsala ve svém materiálu ruská agentura RIA Novosti.

Řízený shluk raket

Moderní protiletadlová raketa není jen projektil s motorem a hlavicí, ale je součástí komplexu vázaného na nosič, systémy detekce cílů a navádění. Každý okřídlený „doutník“ má svůj vlastní mozek – palubní řídicí systém, který sdělí, co se má dělat v ten či onen moment.

„Při střelbě musíte vážně zvážit nadmořskou výšku a rychlost letu,“ řekl RIA Novosti bývalý velitel severní flotily Ruska, admirál **Vjačeslav Popov**. Moře má relativně rovný povrch. A čím jednotnější prostředí, tím zřetelnější je cíl. A princip *„dříve viděl – dříve zasáhl“*, pak funguje dokonale.

Podle bývalého velitele letěly protiletadlové střely zpočátku ve stejné výšce, ale naučily se je sestřelovat systémy protivzdušné obrany, takže je naučily měnit trajektorii: vzlétají, poté klesají a pohybují se několik metrů nad vodou. Radary detekují rakety pouze při přiblížení k lodi, když je příliš pozdě na to je sestřelit.

Jasným příkladem je sovětský komplex „Granit“, přezdívaný „zabiják letadlových lodí“. Byl přijat do výzbroje v roce 1983 a byl umístěn jak na ponorky, tak na povrchové lodě.

Odpálená salva raket „Granit“ jedná v součinnosti. Jedna raketa - návodčí - se zvedne do výšky několika kilometrů, zachytí cíl a předá informace ostatním, které letí níže a skrývají se před protivzdušnou obranou. Je-li „návodčí“ zaměřen a zničen, jeho místo se automaticky zaujme dublér.

„Komplex je naprogramován tak, aby ty, které letí první, počkaly na zbytek a všechny zaujmou určité postavení,“ vysvětluje Popov. *„Ostatně, houf je obtížnější sestřelit.“*

Palubní počítačový systém „Granit“ obsahuje vlastnosti nepřátelských lodí, takže rakety nezávisle určují hlavní cíl v pořadí a útočí na něj. Po zničení vlajkové lodi dopadají na zbývající lodě.

Vplížit se a zničit

Podle odborníků je nutný k potopení atomové letadlové lodi alespoň tucet přesných zásahů protiletadlových raket. A vzhledem k protiopatření protivzdušné obrany by se salva úderných sil měla skládat z nejméně dvaceti „Granitů“.

„Moderní ruské rakety fungují na principu „vypálit – zapomenout“,“ říká admirál **Vladimír Komojedov**, bývalý velitel černomořské flotily. *„Navádí se tepelným polem nebo kombinovaně, vzájemně nezávisle komunikují a přijímají informace od prvního projektilu, který pokročil, monitoruje pořadí a předává označení cílů. Prostředky radioelektronického boje pokrývá salva rádiového*

rušení.“

Podle admirála je hlavní obtíž v tom, že efektivní dosah nepřekračuje 500-600 kilometrů. Chcete-li zasáhnout, musíte se blížit k nepřátelské skupině dostat těsně po moři a bez povšimnutí.

„Každá skupina letadlových nosičů je vybavena výkonným systémem protivzdušné obrany, který pokrývá oblast s poloměrem až jednoho a půl tisíce kilometrů,“ vysvětluje Komojedov. ***„Proto jsou pozice našich ponorek obvykle uvnitř tohoto kruhu. Ponorka se do něj musí bez povšimnutí dostat a vždy pod pokrytím víceúčelové ponorky. U povrchových lodí je dostřel raket úměrný schopnostem protivzdušné obrany. Například „Kalibry“ zasáhly na mnohem větší vzdálenosti. Jsou však podzvukové.“***

Přesnost moderních protiletadlových raket je tak vysoká, že je téměř nemožné se jim vyhnout, poznamenává admirál. Ve flotile si pamatují incident v Černém moři, kdy raketa „Progress“ byla zaměřena na rozhlasovou místnost ukrajinského plavidla, které porušilo hranice oblasti manévru.

„V roce 2000 jsem prováděl společná cvičení s ukrajinským námořnictvem, včetně raketových střelb,“ vzpomíná Komojedov. *„Kvůli opoždění v Kyjevě musela být vodní oblast pokryta pouze silami černomořské flotily. V souladu s tím se rozšířily hlídkové linie a do nebezpečné zóny vplula bez povšimnutí civilní loď „Vereščagino“. Pobřežní protilodní raketa P-35 o hmotnosti 4,5 tuny s rychlostí 1,2 Machu zasáhla přesně do středu její konstrukce. Velmi přesně pronikla touto konstrukcí a otočila ji na levobok. Byla navedena radiostanicí – je dobré, že radista opustil přístroj a šel k navigačnímu můstku: z rádiové místnosti nic nezůstalo. Naštěstí nikdo nebyl zraněn, s výjimkou jednoho námořníka, který měl ve dveřích zaseknutou nohu.“*

Admirál upřesnil, že projektil byl cvičný – aby byla udržena rovnováha v letu, byl do hlavice namísto TNT nasypán písek.

Od P-6 po Zirkon

Sovětský svaz se zaměřil na protilodní rakety ve druhé polovině 20. století – poté, co Spojené státy vsadily na letadlové lodě. Kromě min a torpéd potřebovala flotila zásadně novou zbraň, schopnou manévrování, nezávislého výběru a zasahovat cíle ve vzdálenosti stovek kilometrů.

Střely velmi „rychle dospívaly“: pokud byly první P-6 naváděny celou retlansační sítí – průzkumnými a zaměřovacími letouny Tu-16 a Tu-95, vrtulníky Ka-25 a později povrchovými loděmi s radarovým zařízením, pak nyní nic z toho není nutné.

V roce 1968 námořnictvo SSSR přijalo raketový systém **„Ametyst P-70“** vypalované z ponorek a o něco později komplex s dlouhým doletem **„P-500 Basalt“**. A ačkoli byl jeho řídicí systém byl podobný systému instalovanému na P-6, nová aktivní palubní rušící stanice způsobila, že se „Basalt“ stal v oblasti protivzdušné obrany napadené lodi prakticky nezranitelným.

Kromě toho byl „Basalt“ první protiletadlovou raketou s výkonným vysoce výbušně-kumulativním nábojem, schopným zrychlit na dva Machy a letět 550 kilometrů. Komplexem byly vyzbrojeny ponorky, letadlové křižníky projektu 1143 a projektu 1164. Později byl „Basalt“ modernizován – **„Vulcan P-1000“** obdržel ještě výkonnější motory, pokročilý kontrolní systém a naváděcí hlavice se zvýšenou odolností.

Nejmodernějším ruským vývojem je hypersonický komplex „Zirkon“. Jeho raketa letí rychlostí devíti Machů na tisíc kilometrů. Díky vysoké rychlosti je Zirkon nezranitelný

jakýmkoliv systémem protivzdušné obrany - nelze jej zachytit.

„Je to jako s torpédem „Škval“, pohybující se ve vzduchové bublině rychlostí 200 uzlů. Nestačíte ani mrknout, a máte ho v zátylku,” řekl Komojedov.

Podle ruského ministerstva obrany se budou „Zirkony“ v následujících letech vybavovat jaderné ponorky projektů 885, 885M, 949AM, povrchové lodě projektů 22350, 23560 a také se jimi přezbrojí těžký atomový křižník „Admirál Nachimov“. Plánuje se, že nový komplex bude uveden do provozu nejpozději do roku 2021.